

**“IFRS” НОМЛИ
КОНФЕРЕНЦИЯ**

CONFERENCE “GLOBAL AND NATIONAL ECONOMIC

2nd FORUM OF
DEVELOPMENT
STRATEGY:
GLOBAL AND
NATIONAL
ECONOMIC
TRENDS

TASHKENT STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS

FERENCE
RS”

2nd FORUM OF
DEVELOPMENT
STRATEGY:
GLOBAL AND
NATIONAL
ECONOMIC
TRENDS

19-20 ОКТОВЕР ФОРУМ
PARALLEL CONFERENCE
“NEW2AN, ICFNDS
AND ICDSIS”

“ГЛОБАЛ
ИКТИСОДИЙЁТНИ
РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ
ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ ВА
ИСТИҚБОЛЛИ ЙЎНАЛИШЛАР
“Глобал ва миллий
иктиносидиётни

“NEW2AN, ICFNDS AND ICDSIS”
CONFERENCE
“IFRS”

GLOBAL
ECONOMIC
STRATEGY:

“IFRS”

НОМЛИ ИЯ

2nd FORUM
DEVELOPMENT

РАЗМЕРЛІ ИКТИСОДИЙОТ VA АХВОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ELEKTRON ILMIY JURNALI MAXSUS SON 2023

ФОРУМ

19-20 ОКТОВЕР

PARALLEL CONFERENCES
“NEW2AN, ICFNDS
AND ICDSIS”

РАЗМЕРЛІ ИКТИСОДИЙОТ
АХВОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ
ВА ТАЛЬИМНИНГ
ИСТИҚБОЛЛИ ЙЎН
“NEW2AN, ICFNDS,
НОМЛИ ПАРАЛЛЕЛЬ
КОНФЕРЕНЦИЯЛАР

- Macroeconomic Stability
- Social Welfare
- Human Capital
- Decent Employment
- World Economy
- Gender Equality
- Industry 4.0
- Sustainable Agriculture

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ВА АҲБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ
DIGITAL ECONOMY AND INFORMATION TECHNOLOGY
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА И ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

Электрон илмий журнал | Electronic scientific journal

МУАССИС | FOUNDER

Тошкент давлат иқтисодиёт университети
Tashkent State University of Economics

ТАҲРИР КЕНГАШИ РАИСИ | CHAIRMAN OF THE EDITORIAL BOARD

Шарипов Конгратбой Аvezimbetovich — т.ф.д., профессор
Sharipov Kongratboy Avezimbetovich — doctor of technical sciences, professor

БОШ МУҲАРРИР | EDITOR-IN-CHIEF

Абдуллаев Мунис Курбонович – и.ф.ф.д. (PhD), доцент
Abdullahayev Munis Kurbonovich – PhD, docent

БОШ МУҲАРРИР ЎРИНБОСАРИ | DEPUTY CHIEF EDITOR

Вафоев Бобуржон Расулович – и.ф.н., доцент
Vafoev Boburjon Rasulovich – PhD, docent

МАСЪУЛ КОТИБ | EXECUTIVE SECRETARY

Л.А. Аблазов | L.A. Ablazov

ВЕБ-АДМИНИСТРАТОР | WEBMASTERS:

Н.Я. Нурсайдов, А.Ш. Махмудов | N.Ya. Nursaidov, A.Sh. Makhmudov

ТАҲРИРИЯТ АЪЗОЛАРИ | EDITORIAL BOARD

С.С. Гулямов – и.ф.д., академик.	PhD. Беҳзод Саидов (АҚШ).
Б.А. Бегалов – и.ф.д., профессор.	PhD. Умид Ахмедов (Дания Қироллиги).
М.П. Эшов – и.ф.д., профессор.	А.А. Исмаилов – и.ф.д., профессор.
О.Қ. Абдурахмонов – и.ф.д., доцент.	И.Е. Жуковская – и.ф.д., профессор.
К.Б. Ахмеджанов – и.ф.д., профессор.	Т.С. Қўчқоров – и.ф.д., профессор.
И.М. Алимарданов – и.ф.д., доцент.	Р.А. Дадабаева – и.ф.н., доцент.
Р. Салиходжаев – и.ф.б.ф.д. (PhD).	Ш.И. Хашимходжаев – и.ф.н., доцент.
Проф. Холназар Амонов (Чехия).	А.А. Абидов – т.ф.н., доцент.
Проф. Карина Татек Банетти (Чехия).	И.М. Абдуллаева – и.ф.н., доцент.
Проф. О. Абдураззаков (Германия).	Н.Б. Абдусаломова – и.ф.д., доцент.
Проф. Эко Шри Маргianti (Индонезия).	Ш.С. Эгамбердиев – и.ф.б.ф.д. (PhD).
Проф. Д.М. Назаров (Россия).	Р.Х. Алимов – и.ф.д., профессор.
Проф. Н.М. Сурнина (Россия).	А.У. Қобилов – и.ф.н., доцент.
Проф. Марк Розенбаум (АҚШ).	Р.Х. Насимов – т.ф.б.ф.д. (PhD).
PhD. Абдул-Рашид (Афғонистон).	С.С. Қулматова – и.ф.б.ф.д. (PhD).
PhD. Аҳмед Моҳамед Азиз Исмоил (Миср).	

МУНДАРИЖА:

Шарипов К.А., Ишназаров А.И.	ИКТИСОДИЙ ЎСИШГА ИНВЕСТИЦИЯ ОҚИМЛАРИ ТАЪСИРИНИ ЭКОНОМЕТРИК ТАДҚИҚ ҚИЛИШ	6
Eshov M.P., Nasirkhodjaeva D.S.	IMPACT OF THE DEVELOPMENT DIGITAL ECONOMY ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY	14
Abdurahmanova G.Q., Mirzaliyev S.M.	OLIY TA'LIM TRANSFORMATSIYASINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	25
Гулямов С.С., Шермухамедов А.Т.	ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ	28
Abdullahayev M.K., Qulmatova S.S.	LOYIHALASH JARAYONLARIDA AXBOROT-KOMMUNIKATSİYA TEXNOLOGİYALARIDAN FOYDALANISHDA DİZAYN MUAMMOLARI	34
Абидов А.А.	ДИАГНОСТИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ В УСЛОВИЯХ ВОЗМУЩАЮЩЕГО ВОЗДЕЙСТВИЯ СРЕДЫ	40
Юлдашев А.А.	ЛОГИСТИКА СОҲАСИДА БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИ ҚЎЛЛАШ САМАРАДОРЛИГИ	47
Yakubova Sh.Sh.	DIGITAL DEVELOPMENT AND THE NATURE OF DIGITAL ASSETS	56
Ergashxodjayeva Sh.Dj.	RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XARIDORLAR MA’LUMOTLARI MAXFIYLIGINI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR	64
Xashimxodjayev Sh.I., Zhukovskaya I.E.	DIGITAL TECHNOLOGIES ARE A STRONG BASIS FOR THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY	72
Амридинова Д.Т., Курбанова С.А.	ЦИФРОВАЯ ЭКАНОМИКА И ОНЛАЙН ОБРАЗОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ	79
Fayziyeva Kh., Tursunov Kh., Khidirova M., Kulmanov T., Zikriyoev A.	GROWING UP IN A CONNECTED WORLD: INTERNET USAGE DYNAMIC IS DIGITAL AGE OR HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT?	88
Fayziyeva M.X.	TIJORAT BANKLARI TAKLIF ETGAN RAQAMLI TEXNOLOGİYALARDAN FOYDALANISHNI BAHOLASH	104
Qobilov A.O‘, Abdulaxatov M.M., Rajabov Sh.B., Zokirov S.Z.	ASSOTSIATIV QOIDALAR VA BOZOR SAVATLARINING TAHLILI ..	115
Ризакулов Ш.Ш.	БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИ В ЭКОНОМИКЕ: НА ПРИМЕРЕ ЭЛЕКТРОННОГО ПРАВИТЕЛЬСТВО	121
Назарова Р.Р., Нигматуллаева Г.Н.	СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА	126
Meyliev O.R., Gofurova K.X.	THE ROLE OF ELECTRONIC COMMERCE IN THE DIGITAL ECONOMY	132

Ma'murov B.X.	RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA HUDUDLAR IQTISODIYOTI TARKIBIY TUZILMASINI TAKOMILLASHTIRISHNING MOHIYATI VA UNING OMILLARI	142
Гаппов Ж.Б.	ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ПЛАТЕЖНЫХ СИСТЕМ НА ПРИБЫЛЬНОСТЬ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	150
Maxmudov S.B.	MILLIY IQTISODIYOTDA EKSPORT AMALIYOTIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK TAHLILINI BAHOLASH ...	160
Nursaidov N.Y., Vafoev B.R.	PROBLEM OF LIMITED ACCESS TO THE INTERNET IN MOBILE LEARNING	172
Хидирова Б.И.	РАҶАМЛИ ИҚТISODIЁТНИ ШАКЛАНТИРИШГА НАЗАРИЙ ЁНДАШУВЛАР	179
Xalilova N.K.	O'ZBEKİSTON SHAROITIDA XARİDORLARNI BOSHQARISH JARAYONLARINI RAQAMLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	187
Рахматова Ш.О.	РАҶАМЛИ ТРАНСФОРМАЦИЯ ШАРОИТИДА БИЗНЕСНИНГ ҚЎШИЛГАН ҚИЙМАТИНИ БАҲОЛАШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ	196
Axmedova S.I.	RAQAMLI IQTISODIYOTDA SANOAT KORXONALARINING ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH BO'YICHA XORIJY MAMLAKATLAR TAJRIBASI	203
Мирзарахимова А.Б.	СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ТИЗИМИНИ РАҶАМЛАШТИРИШДА ЭЛЕКТРОН ТИББИЙ ЁЗУВЛАРНИНГ РОЛИ	209
Abdurakhmonov A.A.	O'ZBEKİSTONDA RAQAMLASHTIRISH TENDENSIYALARI VA UNDAGI MAVJUD MUAMMOLAR	215
Abduraxmanova Z.T.	O'ZBEKİSTONDA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISHNI RIVOJLANТИRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O'RNI	223
Mustafakulov O'.U.	STATISTIKA TIZIMIDAGI RAQAMLI PLATFORMALARINI BAHOLASH VA ULARNI TANLASH	232
Tal'atova D.B.	RAQAMLI TENGSIZLIKNI BARQARORLASHTIRISHNING IQTISODIY O'SISHDAGI O'RNI	238
Nabiyeva F.O.	RAQAMLI BANKING: QIYINCHILIKLAR, RIVOJLANAYOTGAN TEXNOLOGIYA TENDENSIYALARI VA KELAJAKDAGI TADQIQOTLAR	244
Yax'yayev O.Y.	"JUST IN TIME" XALQARO MENEJMENT MODELI, O'RGANILISHI, AMALIYOTI, RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI	254
Yuldashev I.S., Ro'ziev N.I.	RAHBARNING BOSHQARUV KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI O'RGANISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	260
Тўраева Н.О.	КИЧИК БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИДА РАҶАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ ЖИХАТЛАРИ	265
Muzaffarova D.M.	TASHKILOTNING FUNKSIONAL OPERATSIYALARINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH YO'LLARI	275

Rustamova M.M.	KOTLIN TILIDA YARATILGAN XIZMAT SIFATINI BAHOLOVCHI “SAFE MOBILE” ILOVASI	285
Zikirullaeva N.	THE ROLE OF GOVERNMENT POLICIES IN ATTRACTING DIRECT FOREIGN INVESTMENTS	294
Anvarova M.M.	RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONINING KICHIK VA O’RTA BIZNES KORXONALARIGA ASOSIY TA’SIRI	305
Parpieva R.A., Norboyeva N.E., Anvarova M.M.	IMPROVING MEDIA LITERACY USING DIGITAL TECHNOLOGIES IN PROFESSIONAL EDUCATION	311

РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТ ВА АҲБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ
DIGITAL ECONOMY AND INFORMATION TECHNOLOGY
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА И ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

ЭЛЕКТРОН ИЛМИЙ ЖУРНАЛ

Мазкур электрон илмий журнал Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 19 декабрдаги “Оммавий ахборот ва коммуникациялар соҳасида давлат хизматлари кўрсатишнинг айrim маъмурӣ регламентларини тасдиқлаш тӯғрисида”ги 1017-сонли қарорида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, Тошкент давлат иқтисодиёт университети томонидан 2021 йил март ойида таъсис этилган ҳамда халқаро интернет тармоғига жойлаштирилган.

This electronic scientific journal was established by the Tashkent State University of Economics in March 2021, based on the tasks defined in the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated December 19, 2019 No. 1017 «On approval of some administrative regulations for the provision of public services in the field of public information and communications» posted on the internet.

Нашр қилинаётган “Рақамли иқтисодиёт ва ахборот технологиялари” электрон, илмий журнали Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссиясининг 2023 йил 31 январдаги 332/6-сон қарори билан Иқтисодиёт фанлари бўйича “Фан доктори” илмий даражасига талабгорларнинг диссертация ишлари, илмий натижалари юзасидан илмий мақолалар эълон қилиниши лозим бўлган Республика илмий журналлари рўйхатига киритилган.

The electronic scientific journal “Digital economy and information technologies” published by the decision of the Higher Attestation Commission under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated January 31, 2023 No. 332/6 announces scientific articles on the scientific results of dissertations of candidates for the degree of Doctor of Science in «Economic Sciences» included in the list of republican scientific journals that should be published.

Журналнинг интернет ахборот тармоғидаги манзили:

<https://dgeconomy.tsue.uz/jurnal>

The address of the journal on the internet:

<https://dgeconomy.tsue.uz/jurnal>

O'ZBEKISTONDA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISHNI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARING O'RNI

Abduraxmanova Zuxra Toxir qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti "Iqtisodiyotda matematik metodlar" kafedrasining tayanch doktoranti

Annotatsiya. Maqolada oziq-ovqat mahsulotlari ishlab chiqarishni raqamli transformatsiya qilish jarayonlari va qishloq xo'jaligida axborot-kommunikatsion texnologiyalarini jadal joriy etish shuningdek, sanoatni innovatsion rivojlanish va raqamli iqtisodiyotga o'tish. Hamda raqamli transformatsiya investitsiya loyihalari fermerlar, fermer xo'jaliklari, kooperativlar va korxonalariga qo'shimcha qiymat zanjiriga chuqurroq kirib borish orqali hosildorlikni, sifatni oshirish, ishlab chiqarish faoliyatini optimallashtirish, xarajatlarni kamaytirish, foydani oshirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam berishi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar. Raqamli transformatsiyasi, raqamli texnologiya, qishloq xo'jaligi, aqlii texnologiya.

Kirish:

Qishloq xo'jaligi, bir tomondan, qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqaruvchisi sifatida dunyo aholisining tobora o'sib borayotgani muammosiga duch kelsa, ikkinchi tomondan, eng yirik yerdan foydalanuvchi sifatida u tabiiy resurslarni saqlash uchun katta mas'uliyat yuklaydi ya'ni, tuproq va suv. Yetarli miqdorda arzon, ammo yuqori sifatli oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va atrof-muhitni muhofaza qilish bir-biri bilan sezilarli darajada to'qnashuvi mumkin bo'lgan maqsadlardir. Raqamlashtirish ushbu maqsadlar to'qnashuvini hal qilishda muhim rol o'yaydi. Raqamlashtirish bugungi kunda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini iqtisodiyot va jamiyatda kompleks va yaxlit qo'llash sifatida tushuniladi.

Qishloq xo'jaligining raqamli transformatsiyasi raqamli texnologiyalardan foydalanish va ularning qishloq xo'jaligining barcha sohalariga integratsiyalashuvi bilan amalga oshiriladigan o'zgarishdir. Bu ishlab chiqarish resurslarini tejash, hujjatlarni soddalashtirish va qarorlar qabul qilish va biznesni boshqarish sifatini oshirishda katta imkoniyatlarni taqdim etadi. Raqamlashtirish qishloq xo'jaligini samarali, barqaror va ekologik toza qilishga yordam berish uchun mo'ljallangan. Ya'ni, yuqori sifatli va atrof-muhitga minimal ta'sir ko'rsatadigan oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish uchun minimal chiqindilar bilan ishlab chiqarish resurslaridan maqsadli foydalanishga yordam berish hisoblanadi. Qishloq xo'jaligi ochiq havoda va tirik organizmlar bilan ishlaydi. Murakkab va dinamik ishlab chiqarish sharoitlari bilan tavsiflanadi, ular qisman prognoz qilish va ta'sir qilish qiyin, bu esa ishlab chiqarish jarayonlarida uzilishlarga olib kelishi mumkin. Raqamli ilovalar yordamida nafaqat alohida jarayonlarni, balki butun qiymat zanjirlarini ham optimallashtirish mumkin. Raqamlashtirish ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi, lekin boshqa tomondan xavf-hatarlari ham mavjud [1].

Bugungi kunda iqtisodiyotni transformatsiya qilishning dolzarbliji – iqtisodiyotda bir tekis amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish va transformatsiya jarayonlarining o'ziga xos tezkor xususiyatlari o'rtaсидagi ziddiyatlarni bartaraf etishga qaratilgan o'zgarishlar

bilan bog'liqdir. Hududlarda iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlarni tizimli tahlil qilish, jahon iqtisodiyotining rivojlanish bosqichlariniasosiy yo'naliishlarini va sanoati rivojlangan mamlakatlar tajribasini batafsil o'rganish talab etiladi. Mamlakatimiz Prezidenti Sh.M. Mirziyoevning 2020-yil 29-dekabrdagi Oliy Majlisga yo'llagan Murojaatnomasida "...iqtisodiyotda tarkibiy o'zgarishlarni amalga oshirishda davlat kompaniyalarini transformatsiya qilishni jadallashtirish kerak..." ligini ta'kidlab o'tgan edi. O'zbekistonda iqtisodiyot tarmoqlari, ijtimoiy soha va davlat boshqaruvi tizimining jadal raqamli rivojlanishini ta'minlash, shu jumladan elektron davlat xizmatlarini ko'rsatish mexanizmlarini yanada takomillashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi farmoni bilan "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi tasdiqlangan. Strategiya BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlari va Elektron hukumatni rivojlantirish reytingida belgilangan ustuvor vazifalardan kelib chiqib, raqamli texnologiyalarni yanada keng joriy etish uchun asos bo'lib xizmat qiladi va unda raqamli iqtisodiyot va elektron hukumatni rivojlantirishning strategik maqsadlari, ustuvor yo'naliishlari hamda o'rta va uzoq muddatli istiqbolli vazifalari belgilangan.

Strategiya doirasida 2020–2022-yillarga mo'ljallangan "Yo'l xaritasi"da to'rtta asosiy sohani, ya'ni elektron hukumatni, raqamli industriyani, raqamli ta'limni va raqamli infratuzilmani rivojlantirish nazarda tutilgan va unda, hudud va tarmoqlarni raqamli transformatsiya qilish doirasida:

◆ aholi punktlarini Internet tarmog'iga ulash darajasi, shu jumladan keng polosali ularish portlarini 2,5 mingacha ko'paytirish, 20 ming kilometr optik- tolali aloqa liniyalarini qurish va mobil aloqa tarmoqlarini rivojlantirish orqali 78 %dan 95 %ga yetkazilishi;

◆ hududlarni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning turli sohalarida 400 dan ortiq axborot tizimlari, elektron xizmatlar va boshqa dasturiy mahsulotlar joriy etilishi;

◆ 587 ming nafar kishini, shu jumladan «Bir million dasturchi» loyihasi doirasida 500 ming nafar yoshlarni qamrab olish orqali kompyuter dasturlash asoslariga o'qitish tashkillashtirilishi;

◆ iqtisodiyotning real sektori tarmoqlaridagi korxonalarda boshqaruv, ishlab chiqarish va logistika jarayonlarini avtomatlashtirish bo'yicha 280 dan ortiq axborot tizimlari va dasturiy mahsulotlar joriy etilishi belgilangan.

Adabiyotlar tahlili:

Qishloq xo'jaligini rivojlantirish zamonaliviy texnologiyalarni qishloq xo'jaligiga olib kirish va uni takomillashtirishga oid ilmiy izlanishlarni xorijlik olimlardan Vartanova M.L [1], Arutyunyan Yu.I., Doronina V.A. [2], Belkina Ye.N., Pogrebnaya N.V [4], Varich M.I [5], Belkina Ye.N., Pogrebnaya N.V.[6], Arutyunyan Yu.I [7], R.Arenkov [9] va boshqalar ilmiy tadqiqot olib borishgan. Xususan: R.Arenkov raqamli iqtisodiyot elektron mahsulotlar va elektron tijorat xizmatlarini ishlab chiqarishga asoslanganligini ta'kidlaydi. R.K.Arenkov elektron tijorat ostida kapitalning elektron harakati, elektron mahsulotlar, shuningdek, elektron axborot almashinuvi jarayonini nazarda tutadi[8].

Shu bilan birgalikda mahalliy olimlarimiz O'zbekistonda qishloq xo'jaligini va iqtisodiyotda raqamalashtirishni tashkil qilish va rivojlantirishga oid ilmiy ishlar olib borishgan izlanuvchi va olimlardan G.Narzullayeva, M.Tairova [9] E.Muminova, G.Honkeldiyeva[11], [12], V.Qobulov [10] va boshqalar ilmiy tadqiqotlar qilishgan.

Milliy iqtisodiyotni turli tarmoqlarida yangi axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish, ularda raqamlashtirish tizimlarini joriy etish usullari, yangi axborot tizimlari asosida raqamli modellashtirish tamoyillari, korporativ boshqarish jarayonida avtomatlashtirilgan axborot tizimlaridan foydalanish samaradorliklarini baholash, ular nazoratini amalga oshirish, raqamli iqtisodiyotning rivojlanish shart-sharoitlari kabi masalallar Qobulovning ilmiy izlanishlarida o'z aksini topgan [10].

E.Mo'minova tadqiqotlarida mamlakat sanoatini rivojlantirishda blockchain texnologiyalaridan foydalanish samaradorligi, korxonalar kooperatsiyasida elektron savdo hamda elektron shartnomalarning ahamiyati to'g'risida izlanishlar olib borilgan. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida ochiqlik, xalqaro iqtisodiy-siyosiy aloqalarning rivojlanishi yurtimizda sanoat tarmoqlarini modernizatsiya qilish, texnik va texnologik jihatdan qayta jihozlash imkoniyatlarini yuzaga keltirdi. Ma'lumki, bugungi kunda raqamli iqtisodiyot qo'shimcha qiymat yaratishda ham muhim ahamiyat kasb etmoqda. Iqtisodiyot tarmoqlaridagi amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida raqamli axborotlar ta'siri asosida kuzatilayotgan jarayonlar sanoat korxonalari strategic rivojlanishida asosiy hal qiluvchi kuchga ega bo'limoqda [12].

Tadqiqot metodologiyasi:

Tadqiqotda O'zbekistonda qishloq xo'jaligini raqamalashtirishni tashkil qilishni nazariy va amaliy jihatlarini takomillashtirish maqsadida olib borilgan bo'lib, aniq ustuvor vazifalar belgilab olingan. Maqolani yozishda tahlil va mantiqiylik kabi usullardan foydalanib, muammoni ochib berishga harakat qilingan hamda "Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasi doirasida bugungi kunda qishloq xo'jaligini raqamli o'zgartirish muammolari va istiqbollarini aniqlash, qishloq xo'jaligini raqamalashtirish sohasidagi siyosatni amalga oshirishni takomillashtirish zarurligi asoslangan. Tadqiqot uchun zarur axborotlar asosan, horijiy, mahalliy ilmiy maqolalar va adabiyotlar shuningdek, me'yoriy-huquqiy ma'lumotlar bazasidan olingan.

Tahlil va natijalar:

Qishloq xo'jaligida raqamalashtirish resurslarni tejash va iqlimi muhofaza qilish, hayvonlar farovonligini yaxshilash va byurokratiyani kamaytirishga yordam beradi. Qishloq xo'jaligini raqamalashtirish imkoniyatlari juda katta va hozirda uni to'liq ishlatib bo'lmaydi. Zamonaviy iqtisodiyot jadal rivojlanayotgan tizim bo'lib, u global o'zgarishlarni rag'batlantiradigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va raqamli yechimlardan keng foydalanish bilan tavsiflanadi. Hozirgi kunda raqamli iqtisodiyot yoki Sanoat 4.0 deb nomlangan yangi iqtisodiyot shakllanmoqda. "4.0 sanoat inqilobi bu- zamonaviy, aqlii texnologiyalardan foydalangan holda an'anaviy ishlab chiqarish va sanoat amaliyotlarini doimiy ravishda avtomatlashtirishdir. O'z-o'zini nazorat qilish va inson aralashuviziz muammolarni tahlil qilish hamda tashxis qo'ya oladigan aqlii mashinalarni ishlab chiqarish uchun birlashtirilgan katta hajmdagi mashinalardan foydalanish"dir. 4.0 texnologik inqilob iqtisodiyotga katta ta'sir ko'rsatmoqda. Qishloq xo'jaligi hali ham o'tish davridagi soha hisoblanadi va yaqin yillar ichida mamlakatni sanoatlashtirish va urbanizatsiya qilishning yangi davriga o'tish zarur [2].

Qishloq xo'jaligini raqamalashtirish ko'pgina imkoniyatlarni yaratadi hususan.

❖ oziq-ovqat iste'molchilariga yanada ko'proq ma'lumot, ko'proq bilim beradi va shu bilan ishonchni mustahkamlashi mumkin. Raqamli texnologiyalardan foydalanish

iste'molchilar va qishloq xo'jaligi o'rtasidagi mavjud ziddiyatlarni bartaraf etishga va axborot taqchilligini bartaraf etishga yordam beradi.

❖ qishloq xo'jaligi va oziq-ovqat sanoat zanjirlarida resurslarni tejash va iqlimni muhofaza qiluvchi ishlab chiqarish usullari uchun katta imkoniyatlar yaratadi.

❖ aqlli texnologiyalar hayvonlarning eng yaxshi salomatligi va osoyishtaligi uchun nima kerakligini aniqroq bilishga yordam beradi.

❖ raqamlashtirish va sun'iy yo'ldosh texnologiyalari ma'muriy organlar bilan ishlashni sezilarli darajada soddalashtiradi va bugungi kunda davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash uchun ariza berish va ularni tekshirishning murakkab tartiblarini osonlashtiradi.

❖ ma'lumotlarni avtomatik yig'ish va integratsiyalashgan ma'lumotlarni qayta ishlash, shuningdek, nazorat va risklarni boshqarishni va takomillashtirish orqali korxonalarda buxgalteriya hisobi va boshqaruv hisobini soddalashtirish va osonlashtirish mumkin.

Bugungi kunda zamонавиқ qishloq xo'jaligida fermerlar va agronomlarga raqamli texnologiyalar yordamga kelmoqda. Katta ma'lumotlar (Big data) va ularni tahlil qilish hosilni terib olish uchun qulay vaqtni belgilash, o'g'itlash sxemasini hisoblab chiqish, monitoring qilish, hosilni prognozlashtirishga yordam bermoqda. Raqamli texnologiyalar o'simlikshunoslikning to'liq siklini boshqarishga imkon yaratadi. Aqlli qurilmalar tuproq, o'simliklar parametrlari, mikroiqlimni o'chaydi va ma'lumotlarni uzatadi. Datchiklar, koinotdan olingen suratlar, dronlar, meteorologik stansiyalar va boshqa uskunalardan olingen ma'lumotlar Big datani shakllantiradi, maxsus ilovalar bilan tahlil qilinadi va geoportalga joylashtiriladi [3].

Butun dunyoda bo'lgani kabi O'zbekistonda ham raqamli iqtisodiyotni faol rivojlantirish, shuningdek, qishloq xo'jaligida zamонавиқ axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish bo'yicha kompleks chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi, Raqamli texnologiyalar vazirligi hamda O'zbekiston fermer, dehqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalari kengashining Qishloq xo'jaligi vazirligi huzuridagi "AGROSERVISINFO" korxonasi (Markaz) Agrosanoat majmuida yagona integratsion platforma axborot tizimi yuritilishi uchun mas'ul tashkilot sifatida belgilangan. Markaz agrosanoat majmuida yagona integratsion platforma axborot tizimi ("Raqamli qishloq xo'jaligi" axborot tizimi) yuritilishi uchun mas'ul tashkilot hisoblanadi. "Raqamli qishloq xo'jaligi" axborot tizimi davlat organlarining axborot tizimlarining tarkibiga kiradi hamda O'zbekiston Respublikasi milliy axborot tizimining tarkibiy qismi hisoblanadi.

Quyidagilar Markazning asosiy vazifalari hisoblanadi:

1. "Raqamli qishloq xo'jaligi" axborot tizimining va Qishloq xo'jaligi vazirligi tizimidagi dasturiy-teknik kompleksini uzlusiz ishlashini ta'minlash.
2. Qishloq xo'jaligi vazirligi tizimida ma'lumotlar bazasini ishlab chiqish va uzlusiz ishlashini ta'minlash.
3. Qishloq xo'jaligi vazirligining elektron tizimining markazlashtirilgan elektron arxivini yuritish.
4. Agrosanoat majmuiga taalluqli barcha vazirlik, davlat idoralari va tashkilotlari hamda xo'jalik yurituvchi sub'ektlarni ma'lumotlar uzatish tarmog'ini loyihalashtirish va ushbu tarmoqni uzlusiz ishlashini ta'minlash.

5. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish va sotish jarayoniga elektron tijorat amaliyotini joriy etish hamda qishloq xo'jaligi korxonalari o'rtasida ushbu imkoniyatlardan foydalanishni keng targ'ib qilish.

6. Qishloq xo'jaligi korxonalariga interaktiv davlat xizmatlaridan, jumladan, internet tarmog'idagi shaxsiy kabinet orqali foydalanishda ko'maklashish

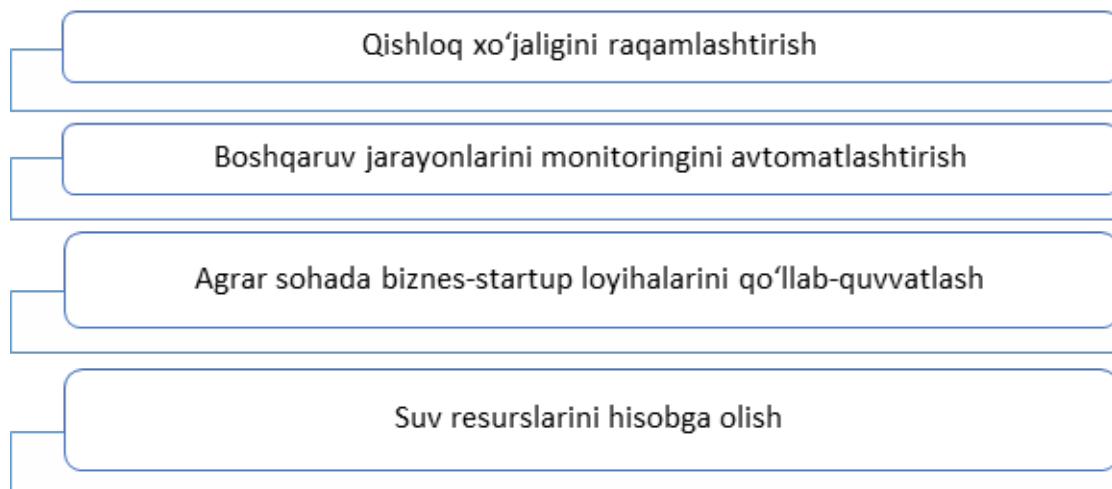
7. "Aqli qishloq xo'jaligi" texnologiyalarni joriy etish uchun texnologik sharoitlarini yaratish.

8. Agrosanoat majmuida dasturiy majmularini ishlab chiqish va tatbiq etish, yagona integratsion platforma axborot tizimi ish faoliyatini, ochiq turdag'i ma'lumotlardan belgilangan tartibda foydalanishini ta'minlash.

9. Axborot xavfsizligini ta'minlashni amalga oshiruvchi texnik va dasturiy vositalarni joriy etish, axborot xavfsizligi bo'yicha xavflarni aniqlash va oldini olish.

10. Hisoblash, aloqa va tashkiliy texnika vositalariga texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash va tiklashga doir xizmat ko'rsatish.

Xususan, «Aqli qishloq xo'jaligi» texnologiyasini rivojlantirish strategiyasi» hamda «Aqli qishloq xo'jaligi» texnologiyalarini rivojlantirish strategiyasini amalga oshirish bo'yicha 2021-2023-yillarga mo'ljallangan chora-tadbirlar» tasdiqlangan bo'lib, bunda to'rtta asosiy yo'nalishlar nazarda tutilgan (rasm):

1-rasm. "Aqli qishloq xo'jaligi" texnologiyalarini rivojlantirish strategiyasini amalga oshirish bo'yicha 2021-2023-yillarga mo'ljallangan chora-tadbirlar"

Bularning asosiy maqsadi esa:

❖ Qishloq xo'jaligini raqamlashtirish bu -ishlab chiqazish yig'ish saqlash va qayta ishlashni avtomatlashtirish;

❖ Boshqaruv jarayonlari, monitoringni avtomatlashtirish bu -tarmoq boshqaruvini zamonaviylik sari yangilash, ma'muriy islohotlarni tubdan amalga oshirish, asosiy e'tiborni ma'muriy va protsessual faoliyatni isloq qilishga qaratish, davlat siyosatini amalga oshirishga ko'maklashish, aholi va korxonalarga davlat xizmatlarini ko'rsatish bilan bog'liq samaradorlik va mazmunni ta'minlash, shuningdek davlatga yanada ochiq va qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, investitsiyalarni faol jalb etish, tadbirkorlik va innovatsiyalarni rag'batlantirishda ko'maklashish;

◆ Agrar sohada biznes-startup loyihalarni qo'llab-quvvatlash bu -qishloq xo'jaligi iqtisodiyotining mahsuldarligi, sifati, samaradorligi va raqobatbardoshligi bo'yicha yutuq yaratish uchun ilm-fan va texnologiya, innovatsiyalarni qat'iy rivojlantirish;

◆ Suv resurslarini hisobga olish bu -suv resurslarini tejash va daryo, ko'llardan raqamli texnologiyalar yordamida samarali foydalanish [4].

2021-yil 28-dekabr kuni O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligida agrosanoat majmuasi va OAV vakillari ishtirokida konferensiya-taqdimotida qishloq xo'jaligi tarmog'ini jadal raqamlashtirish bo'yicha dasturlar doirasida yaratilgan 10 ta axborot tizimlari va platformalari taqdim etildi. Shulardan biri O'zbekistonda "Agrosanoat majmuida yagona agroplatforma" tizimi agrar siyosatni amalga oshirishning asosiy axborot vositasi bo'lib, fermerlar hamda agroklasterlar, yetkazib beruvchilar va xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar, davlat organlari, shuningdek, yerni tayyorlash va ishlov berishdan tortib, hosilni yetishtirish, yakuniy hisob-kitoblarni amalga oshirish jarayonlarining yagona zanjirida samarali raqamli o'zaro ta'sirini tashkil etish uchun mo'ljallangan. Agroplatformada fermer xo'jaliklari va agroklasterlar soddalashtirilgan buxgalteriya hisobini joriy etish imkoniyatiga ega bo'ladilar, bu yerda kuniga 100 million so'mdan ortiq to'lovlar amalga oshiriladi.[3]

Raqamli qishloq xo'jaligidan hozirgi kunda mashinalar ta'sirini to'g'irlash, vaqtini to'g'ri boshqarishni yaxshilash, suvdan samarali foydalanish va tejash uchun sensorlar, robotlar, GPS, xaritalash vositalari va ma'lumotlarni tahlil qilish dasturlarini birlashtirishni talab qiladi va yaxshi ishlashni ta'minlaydi.Qishloq xo'jaligida fermerlik bilan hamkorlik faqat tadbirdorlik faoliyatini bilan emas, balki fermerlardan boshlanishi muhim, chunki uy xo'jaliklari agrar iqtisodiyotning agrar sektorining asosini tashkil qiladi. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi oldida agrosanoat majmuida texnologik rivojlanishni jadallashtirish, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash, suv resurslarini samarali boshqarish va qishloq xo'jaligi korxonalarida unumdarlik o'sishiga ko'maklashish orqali mamlakat qishloq xo'jaligi sohasini keng miqyosda raqamli transformatsiya qilish masalasi turibdi.

Raqamli qishloq xo'jaligisiz muvaffaqiyatli davlat biznesi bo'lishi mumkin emas.Bu jahbada O'zbekistonda ham keng ko'lami islohotlar amalga oshirilmoqda. Prezidentimiz shu yilning 27-fevralida Qishloq xo'jaligi vazirligi va FAOning "O'zbekistonda qishloq xo'jaligini raqamli transformatsiya qilish asoslarini tayyorlash" qo'shma loyihasi muhokamasida. Raqamli qishloq xo'jaligini rag'batlantirish va qishloq joylarida raqamli transformatsiyani tezlashtirish bo'yicha umummilliy va ko'ptarmoqli harakat dasturini ishlab chiqish, shuningdek, raqamlashtirish sohasida fermerlarni qo'llab quvvatlash. Shu bilan birga kichik va oilaviy fermerlarning innovatsion agrobiznes amaliyotlaridagi salohiyati, resurslar, texnologiyalar, sarmoya va muqobil daromad olish imkoniyatlaridan foydalanish uchun raqamli qishloq xo'jaligi sohasida "Milliy konsepsiya va harakatlar dasturi" loyihasi o'z faoliyatini boshladi [3].

Bir qarashda qishloq xo'jaligida axborot texnologiyalarini qo'llash yaxshi samara beradi. Ammo bu haqiqat hali ham tarqoq, asosan bir nechta korxonalar va aholi punktlari tomonidan boshlangan amaliyot natijasidir. Shuni ta'kidlash kerakki, O'zbekistonda raqamli ulanishlar zanjiri va yangi integratsiyalashgan yondashuv mavjud emas. Umuman olganda, bu dastlabki qadamlar hali 4 ta ustunga asoslanmagan ya'ni, xabardorlik, texnologiya platformasi, ma'lumotlar infratuzilmasi va inson resurslari. Bu esa ishlab chiqarish uchun katta ma'lumotlar bazasining yo'qligi, korxonalar o'rtaida sinxron axborot almashinuvi

uchun aloqaning yo'qligi va boshqa omillar bilan bog'liq. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, boshqarish, mantiqiy va savdoning barcha bosqichlarida olis va alohida hududlardagi qishloq xo'jaligi mahsulotlarini jahon savdo tizimi bilan bevosita bog'lash imkoniyatlari hali yaratilmagan.

Xulosa va takliflar:

Xulosa o'rnila shuni aytish mumkinki. Sifatli qishloq xo'jaligi barpo etish uchun raqamli iqtisodiyotda quyidagilarni amalga oshirish kerak:

◆ Ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish: Raqamli iqtisodiyot, ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishning kuchli vositasi bo'lib, sifatli qishloq xo'jaligini rivojlantirish uchun ham ma'lumotlar to'plab olish va ularni tahlil qilish zarur.

◆ Internet va telekomunikatsiya: Raqamli iqtisodiyot, internet va telekomunikatsiya tarmoqlarini o'rganish va ulardan samarali foydalanishni talab qiladi. Bu, qishloq xo'jaligida ma'lumot almashinushi, onlayn savdo va marketing, xaridorlar bilan aloqalar o'rnatish va boshqa muhim jarayonlarni boshqarishga imkon beradi.

◆ Datalar analitikasi va prognostika: Raqamli iqtisodiyot, datalarni tahlil qilish va prognostika qilish imkoniyatlarini yaratadi. Bu, qishloq xo'jaligidagi mahsulotlarning sotish va sotib olish davomida talabni bashorat qilish, zamonaviy turli xil mahsulotlarni ishlab chiqarish va narxlarni belgilashga yordam beradi.

◆ Internet of Things (IoT): IoT, qishloq xo'jaligida avtomatlashtirishni oshiradi va ma'lumotlarni to'plab olish va ulardan foydalanishni osonlashtiradi. Misol uchun, IoT qurolini ishlatib, suvni samarali ishlatish, mahsulotlarning holatini monitoring qilish va boshqa muhim jarayonlarni boshqarish mumkin.

◆ Mahsulotlar transportini optimallashtirish: Raqamli iqtisodiyot, mahsulotlar transportini optimallashtirishga imkon beradi. Bu, qishloq xo'jaligidagi mahsulotlarni yo'lovchilar bilan bog'lash, ularga mos yo'l topish va yetkazib berish jarayonini optimallashtirishga yordam beradi.

◆ Elektron moliya va to'lov tizimlari: Raqamli iqtisodiyot, elektron moliya va to'lov tizimlarini rivojlantirishga imkon beradi. Bu, qishloq xo'jaligidagi to'lov jarayonlarini avtomatlashtirish, onlayn to'lov usullarini o'rnatish va moliya operatsiyalarini boshqarishni osonlashtiradi.

◆ Robototexnika va avtomatlashtirish: Raqamli iqtisodiyot, robototexnika va avtomatlashtirishning rivojlanishiga qo'llanadi. Bu, qishloq xo'jaligidagi ish jarayonlarini avtomatlashtirish, mahsulotlarni ishlab chiqarishni avtomatlashtirish va ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirishga imkon beradi.

Bu va boshqa raqamli iqtisodiyotning amaliyotlari sifatli qishloq xo'jaligini barpo etishda foydali bo'lishi mumkin.

Sifatli qishloq xo'jaligi uchun raqamli o'zgarishlarni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun, fermalardan davlat organlariga qadar barcha agrar jarayon ishtirokidagi barcha ishtirokchilarni birlashtiradigan yagona ma'lumotlar platformasini yaratish zarur. Bunday platforma yer, ob-havo, yorug'lik va boshqa ta'sirlar to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishga imkon beradi va ularni qiziqarli tomonlarga taqdim etadi. Sifatli qishloq xo'jaligining muhim elementi sifatli internetning qishloqda rivojlanishi ham hisoblanadi. Bu uchun O'zbekistonning barcha mintaqalarida tez tezlikdagi internetga kirishni ta'minlovchi

infrastrukturani yaratish zarur. Bu fermalarning ishlab chiqarishni boshqarishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishlariga imkon beradi, shuningdek, yangi usullar va texnologiyalar haqida ma'lumotlarga kirishni ta'minlaydi. Shunday qilib, raqamli qishloq xo'jaligi O'zbekistonning agrar sohasining rivojlanishi uchun muhim yo'nalishitdir, bu dunyo bozorida raqobat-bardoshlikni oshirish va iqtisodiy ko'rsatkichlarni yaxshilashga olib kelishi mumkin.

Biroq, raqamli o'zgarishni muvaffaqiyatlama amalga oshirish uchun davlatning qo'llab-quvvatlashi va barcha tomonlar faol ishtirokini talab qiladi. Bundan tashqari, raqamli ahamiyatli transformatsiyada ekologik aspektlar va ijtimoiy ta'sir muhim hisobga olinishi zarur, atrofni zarar bermaslik va mahalliy aholining hayotini yomonlashtirmaslik uchun. Hamma ahvolga kiruvchi shaxslar, kichik va o'rta bizneslar, shuningdek, qishloq xo'jaligi ham raqamli texnologiyalarga kirish imkoniyatidan foydalanishi kerak. Raqamli qishloq xo'jaligi mahsulot sifatini yaxshilash, qishloq xo'jaligi korxonalarining mahsulдорligi va samaradorligini oshirish, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish va ekologik vaziyatni yaxshilash imkonini beradi. Raqamli transformatsiyani muvaffaqiyatlama amalga oshirish uchun nafaqat yangi texnologiyalarni joriy etish, balki qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini boshqarishga yondashuvni o'zgartirish, innovatsion madaniyatni rivojlantirish va mutahassislarini tayyorlash zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. <https://president.uz/uz/lists/view/4057>.
2. "Raqamli O'zbekiston-2030" Strategiyasi. https://www.norma.uz/uz/qonunchilik-da_yangi/raqamli_uzbekiston.
3. T.I.Boboqulov, I.X.Ergashov SCIENCE AND INNOVATION, INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL №4, 60-62 bet ISSN: 2181-3337 <https://doi.org/10.5281/zenodo.6881679>
4. Вартанова М.Л., Дробот Е.В. Перспективы цифровизации сельского хозяйства как приоритетного направления импортозамещения // Экономические отношения. 2018. Т. 8. № 1. С. 1-18.
5. Арутюнян Ю.И., Доронина В.А. Современные подходы к оценке инвестиционной привлекательности предприятия: материалы международной научной конференции «Цифровизация в сельском хозяйстве Германии». 2017. С. 15-21.
6. O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi vazirligi: <https://www.agro.uz/11-0003/>
7. Белкина Е.Н., Погребная Н.В., Поплавка А.С., Черевань А.С. Региональное инвестирование на современном этапе: проблемы и пути их решения // Экономика и предпринимательство. 2017. № 6 (83). С. 140-145.
8. Варич М.И. Цифровизация сельского хозяйства в рамках проекта развития сельского хозяйства в Российской Федерации до 2025 года // Молодой ученый. 2020. № 2 (292). С. 354-357.
9. Белкина Е.Н., Погребная Н.В., Поплавка А.С., Черевань А.С. Региональное инвестирование на современном этапе: проблемы и пути их решения // Экономика и предпринимательство. 2017. № 6 (83). С. 140-145.
10. Арутюнян Ю.И., Доронина В.А. Современные подходы к оценке инвестиционной привлекательности предприятия: материалы международной научной конференции «Инвестиционный менеджмент и государственная инвестиционная политика». 2017. С. 15-21.

11. I.A. Arenkov, Russian Entrepreneurship, 19 (5), 1711-1722 (2018)
12. Narzullayeva.G.S, ToirovaM.M, Qodirova.D.R (Buxoro, O'zbekiston) Sanoat 4.0 in-qilobi va bizni kutayotgan kelajak. MODERN SCIENTIFIC CHALLENGES AND TRENDS: a collection scientific works of the International scientific conference (25thJanuary, 2020) -Warsaw: Sp.zo.o. "iScience", 2021. 29-30 p.
13. Кобулов В.К. (1998) Алгоритмизация в социально-экономических системах. Tashkent: Fan, 320 s. (Kobulov V.K. (1998) Algorithmization in socio-economic systems. - Tashkent: Fan, 320 p.)
14. Muminova, E., Honkeldiyeva, G., Kurpayanidi, K., Akhunova, S., & Hamdamova, S. (2020). Features of Introducing Blockchain Technology in Digital Economy Developing Conditions in Uzbekistan. In E3S Web of Conferences (Vol. 159, p. 04023). EDP Sciences.
15. Муминова, Э. А. (2016). The concept of an innovation-oriented industrial corporation: essence, definition, objectives and basic principles of functioning. Молодой ученый, (25), 330-332. 9. Kodirov, S. (2020). Some issues of digitalization in the industrial sector of the economy. ISJ Theoretical & Applied Science, 12(92), 377-384.

РАҚАМЛИ ИҚТІСОДИЁТ ВА АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ
DIGITAL ECONOMY AND INFORMATION TECHNOLOGY
ЦИФРОВАЯ ЭКОНОМИКА И ИНФОРМАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ

Электрон илмий журнал | Electronic scientific journal

Muharrirlar:
Yaxshiyev H.T.
Matxo'jayev A.O.

Musahhih:
Matxo'jayev A.O.

Tehnik muharrir:
Mirzayev J.O.

Litsenziya № 2537 08.02.2022 y. Bosishga ruxsat etildi 19.10.2023.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8. Shartli bosma tabog'i 19,9. Raqamli bosma.
Adadi 50 nusxa. №16/10-2023 - sonli buyurtma.

“Zarafshon Foto” MCHJning matbaa bo‘limida chop etildi.
100164, Toshkent sh., Mirzo Ulug‘bek tumani, Shahriobod ko'chasi, 3-uy.

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC
TRENDS"
19-20 OCTOBER

1st DIRECTION: TRENDS AND PROSPECTIVE DIRECTIONS OF GLOBAL ECONOMIC DEVELOPMENT.

CONFERENCE "GLOBAL
AND NATIONAL ECONOMIC

TRENDS"

CONFERENCE
DEVELOPMENT STRATEGY:
NATIONAL ECONOMIC TRENDS

"IFRS"
НОМЛИ
КОНФЕРЕНЦИЯ

PARALLEL CONFERENCES
"NEW2AN, ICFNDS
AND ICDSIS"

TASHKENT
STATE
UNIVERSITY OF
ECONOMICS

- Conditions for improvement of the business environment
- Corporate Account
- Institutional problems
- Training personnel for business
- Business environment
- Digital technologies in business

+998 71 239-28-94

<http://dgeconomy.tsue.uz/>

dgeconomy_tdiu@mail.ru, dgeconomy@tsue.uz

100066, Toshkent shahri, Islom Karimov ko'chasi, 49-uy.

ФОРУМ

- Gender Equality
- Industry 4.0
- Sustainable Agricultural Development

- Digitalization
- Green economy
- Environmental protection
- Artificial intelligence
- Digital technologies in business